

Η ΚΡΙΤΙΚΗ

Αξιοσημείωτες προσεγγίσεις

Η περίοδος αυτή, αν και δεν κατακλύζεται από μελέτες και θεωρητικά κείμενα υψηλού επιπέδου και απήχησης, περιλαμβάνει ωστόσο αξιόλογα έργα. Εκτός από όσα αναφέρθηκαν ήδη, το *Salvatores Dei* του Καζαντζάκη, και το *Δημοτικισμός και Λογιοτατισμός* του Κορδάτου, παραθέτω τα ακόλουθα: *Κωστής Παλαμάς* (1927) και *Ρωμαϊκή γραμματική* (1929) του Ψυχάρη, *Τα δημοτικά τραγούδια* (1929) του Γιάννη Αποστολάκη, *Νεοελληνική στιχουργική* (1929) του Ηλία Βουτιερίδη, *Ελεύθερο πνεύμα* (1929) του Γιώργου Θεοτοκά, *Εισαγωγή στο Παλαμικό έργο* (1929) του Αντρέα Καραντώνη και «*Η θυσία του Αβραάμ*» (1929) του Φώτου Πολίτη.

Με τα *Δημοτικά τραγούδια* ο Γιάννης Αποστολάκης εμπλουτίζει το έργο του με ένα σημαντικό αντικείμενο. Σκοπός του ήταν να ιδωθεί το δημοτικό τραγούδι όχι ως λαογραφικό και ιστορικό θέμα, αλλά με βάση την αισθητική του πραγμάτωση. Διερευνώντας τη *Συλλογή* του Ζαμπέλιου, τις *Εκλογές* του Ι. Ν. Πολίτου και τη *Συλλογή* του Αραβαντινού, προχωρεί με περίσκεψη, προκειμένου να καταλήξει στα δικά του πρωτότυπα συμπεράσματα με αξιοσημείωτη φαντασία. «*Συνεργός της αλήθειας*», παρατηρεί ένας μελετητής του, «προσεκόμεσε στην Ελλάδα τη μορφή της ψυχής της και η προσκομιδή έχει από μόνη της την ευλογία του Θεού».

6

[...] Από την υψηλή σκοπιά του ανθρώπου ο Αποστολάκης έκρινε όχι μόνο την λογοτεχνία αλλά και τα σπουδαιότερα άλλα φαινόμενα του πνευματικού πολιτισμού της νέας Ελλάδας. [...]

Νέα Εστία, σ. 201

Τα βιβλία του Νίκου Γιαννιού και του Γιάννη Κορδάτου, αντίστοιχα, *Δημοτικισμός και σοσιαλισμός*, *Δημοτικισμός και λογιοτατισμός*, αποτύπωναν δύο διαφορετικές εκδοχές του γλωσσικού ζητήματος. Ως προς τον Γιαννιό, δεν ξέρω αν εξέφραζε πλην του εαυτού του και κάποια γενικότερη θέση. Όμως ο Κορδάτος ανέπτυξε την κομμουνιστική εκδοχή, με αποδέκτες πολύ μεγαλύτερου κύκλου, και εξήγησε τις αιτίες της παράτα-

